

VAN

Kees Oosterwijk

Welke boeken lezen advocaten eigenlijk buiten de juridische literatuur, als ze dan nog lezen? Zien ze graag opera, bezoeken ze bioscopen, concerten, galeries? Gaan ze naar toneel? En wat betekent die cultuur voor hen en, misschien, voor hun werk? Kees Oosterwijk (51, ongehuwd samenwonend, twee kinderen; advocaat huurrecht, verbintenissenrecht en bouwrecht in Almere) speelt als fanatiek jazzsaxofonist in de band Hoogstens 5.

Jan Pieter Nepveu

journalist

Het kwintet Hoogstens 5 is geformeerd rond de composities van wijlen componist/bassist Theo Hoogstins (foto). Hoogstins ontving in 1987 de compositieprijs op het NOS-Jazzfestival, en in 1990 de solistenprijs op het VPRO Middelsee Jazztreffen. In zijn composities gebruikte hij elementen en technieken uit de modern- klassieke muziekhistorie zoals dodecafonie, polyritmiek, bitonaliteit en de Toonklok van Peter Schat.

‘Ook bij een dagvaarding moet ik zoeken en improviseren’

“ Ik heb een gezin met kinderen en werk vier dagen als advocaat. Dus jazz is nu een veredelde hobby maar er zijn natuurlijk altijd plannen.

Ik speel tenorsaxofoon in een prachtige band: Hoogstens 5. Vanaf de jaren zeventig tot ongeveer 1995 hebben we op veel podia in Nederland gestaan. We waren toen nog jong. Tot je veertigste hou je het vol om stad en land af te reizen. Het is allemaal erg leuk, daar gaat het niet om, maar wel slopend.

De groep is minder gaan werken ook als gevolg van het overlijden van Theo Hoogstins. Hij was een van de meester jazzbassisten van Nederland en de drijvende kracht achter de band. Hij baseerde zijn composities eerst op een octotonische reeks. Uiteindelijk is hij verder gegaan in de twaalftoonmuziek en maakte hij gebruik van de toonklok van Peter Schat.

Onze improvisaties waren nogal woest. Iedereen speelde en knokte tegen elkaar in, verschrikkelijk leuk om te doen maar voor toehoorders alleen leuk als ze ervan houden.

Ik was ook leadsaxofonist van de *Boventoon*, een bekende band van Herman de Wit, Willem Breuker, Micha Mengelberg en Boy Raaymakers. Het was een hele *scene*, in de jaren zeventig en tachtig. We zaten in het systeem van de gesubsidieerde geïmproviseerde muziek. In de loop van de tijd ging ik toegankelijker materiaal maken. Want wat wij deden was toch piep-knor-krak: scheuren en blèren zonder nog echt melodieën te gebruiken. Natuurlijk is het heel goed om concerten te geven op aparte jazzpodia voor mensen die er van houden. Maar je merkt dat het niet aanslaat bij het grote publiek, daarvoor is die

muziek gewoon te complex.

Ik wilde ook begrijpelijke muziek maken. Want het is hartstikke leuk om in een gezellig, klein café te spelen. Ik gebruikte standards, voor 70 procent melodieën uit bekende musicals. Je speelt bijvoorbeeld ‘Summertime’ of ‘April in Paris’ ongeveer anderhalve minuut en gaat vervolgens improviseren. Het is de bedoeling dat je dat zo toegankelijk mogelijk doet. De mensen willen de muziek kunnen begrijpen en invoelen, erop dansen en swingen. In wezen is dat natuurlijk ook de essentie van de muziek. Waarom zou je het moeten begrijpen? Ik wil communiceren door middel van muziek, ook met mensen die er geen verstand van hoeven te hebben.

De jazz komt natuurlijk uit Amerika. Die Amerikanen studeren tien uur per dag. Ze beginnen ’s morgens om negen uur en stoppen tegen tien ’s avonds. Daarna gaan ze tot één uur ’s nachts de kroegen en restaurants in om sessies te doen. Dus dat is de hele dag muziek, muziek, en keihard studeren.

Een vriend van mij, Joris Teepe, topbassist in Nederland, studeerde af met een tien in Hilversum. Hij kreeg een studiebeurs en is daarmee naar Ron Carter in Amerika gegaan. Carter is dé bassist van de wereld. Hij pakte meteen Teepees bas, keek er naar, legde hem op de grond, haalde de snaren eraf, pakte een schaaf, en ging de hals bijschaven. Een bas van twintigduizend gulden. Waarom deed die man dat? Hij zei dat hij de afstand tussen de snaren en de hals groter maakte, zodat Teepe ‘tenminste zou leren wat hard werken is’.

Het hardst van allemaal studeerde John Coltrane. Coltrane was een heel mooie en leuke man, een beetje een goeroe met een hele *scene*

‘Wat wij deden was toch piep-knor-krak: scheuren en blèren zonder melodieën te gebruiken’

om zich heen. Hij heeft een bepaalde improvisatie ontwikkeld, die qua grondslag voor iedereen toepasbaar is.

De laatste jaren ben ik vooral gaan houden van Stan Getz, een blanke joodse Amerikaan die prachtig kon spelen. Stan Getz was een melodische improvisator. De grap is dat op een gegeven moment melodietjes in je improvisaties sluipen omdat je ze mooi vindt, en daardoor worden je improvisaties vanzelf melodisch. Het is maar waar je voor kiest als je aan het spelen bent. Vind je het prachtig om

het complex, wild en woest te houden, dan doe je dat. Maar als je veel voor publiek speelt, merk je dat melodietjes beter aanslaan.

Voor mij is de advocatuur zonder muziek ondenkbaar. Muziek is bijna een fysieke behoefte. Ik kan thuis komen en naar boven rennen. Ook optredens, het communiceren met mensen, heb ik broodnodig.

Gevoelsmatig bestaat er een relatie tussen het maken van muziek en het schrijven van juridische stukken. Als ik een dagvaarding schrijf,

kan ik daar helemaal in zitten. Er moet een moment komen waarop ik denk: ha, nou is het af. Er zitten altijd veel onbenoembare dingen in, zoals het gevoel dat iets niet goed is. Dan moet ik zoeken en improviseren, voordat ik een tekst heb die precies zegt wat ik bedoel. De basis is net als in muziek de communicatie. Je probeert iets duidelijk te maken aan een rechter of wederpartij. Je moet de mensen iets brengen, er moet een gevoel worden veroorzaakt. Een dagvaarding is pas af als de lezer denkt: ja dat is goed gezegd. ”